

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ
สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปาจริย์ บุตรกนิรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
กุมภาพันธ์ 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ
สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9

บทคัดย่อ
ของ
ปาริย์ บุตรกีนรี

- 7 เม.ย. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
กุมภาพันธ์ 2549

11 284702 ร.3

ปาจริย์ บุตรกีนรี. (2549) *สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการผู้ควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ,
รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เมื่อกสุวรรณ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำนวน 440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สมรสแล้ว ชื่นชอบสัปดาห์ และปฏิบัติหน้าที่สายงานป้องกันและปราบปราม

สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการมีความเหมาะสมน้อย ส่วนความต้องการอยู่ในระดับมาก

การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สายงาน พบว่ามีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่ตัวแปรระดับ ชื่นชอบมีความต้องการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05

STATE AND NEEDS FOR RECREATION ACTIVITIES OF THE POLICE
AT METROPOLITAN POLICE DIVISION 1 - 9

AN ABSTRACT
BY
PAJAREE BOOTGINREE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master of Science Degree in Recreation Management
At Srinakharinwirot University

Pajaree Bootginree (2549). *State and Needs for Recreation Activities of the Police at Metropolitan police division 1 – 9*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committees : Asst. Prof. Panomsak Sawatpong,
Assoc. Prof. Dr.Kamchoke Phueksuwan.

The purpose of this research was to study the state and needs for recreational activities of the policemen at the Metropolitan Police Division 1-9.

The sample for this research consisted of 440 policemen at the Metropolitan Police Division 1-9. The instrument used for collecting this data was a five rating-scale questionnaire. The data analysis was judged on the basis of percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (F-test).

The results of the research were as follows :-

Most policemen at the Metropolitan Police Division 1-9 aged more than 30 years old, had bachelor degrees, were married, were Non-Commissioned Police Officers and work in suppression. The state of recreational activities of policemen at the Metropolitan Police Division 1-9 were found to be at a low level for all aspects and every variable. The needs for recreational activities found to be at a high level for all aspects and every variable.

The needs for recreational activities of policemen at the Metropolitan Police Division 1-9 were significant difference. But, difference in ranks at 0.05 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ
สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9

ของ
นางสาวปาริย์ บุตรกินรี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์จุมพล ลัมพากิวัฒน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์สมชาย แสงจิตต์พันธุ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เมือกสุวรรณ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ครั้งนี้

ขอขอบคุณข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอขอบคุณคุณคุณลัดดาวัลย์ จินดาหัตถ์ คุณสมัญญ รัชส์สังข์ เพื่อนๆ พี่ๆ สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพันตำรวจโทเฉลิมพล คุณแม่สุมาลย์ บุตรกนิรี คุณอรอนงค์ พัฒนพงษ์ไพบุลย์ คุณอำไพ สวัสดิ์พงษ์ ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดี

ปาจริย์ บุตรกนิรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	9
ความหมายของนันทนาการ.....	10
คุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ.....	12
กิจกรรมนันทนาการ.....	13
กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9.....	17
ความเป็นมาและโครงสร้างของกองบัญชาการตำรวจนครบาล.....	18
ความเป็นมา อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของกองบังคับการตำรวจ นครบาล 1-9.....	19
การแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	21
งานวิจัยในประเทศ.....	23

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	29
การกำหนดประชากร.....	29
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	57
สมมติฐานของการวิจัย.....	57
วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	65
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	74
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	83

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
2	จำนวนคำร้อยละของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ.....	40
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1-9 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก.....	42
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ.....	44
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ.....	45
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ.....	46
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	48
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ.....	50
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ.....	51

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 จำแนกตามตัวแปรอายุ.....	52
12	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา	53
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความต้องการ กิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล 1 – 9 จำแนกตามตัวแปรสภาพครอบครัว.....	54
14	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นยศ.....	55
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความต้องการ กิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล 1 - 9 จำแนกตามตัวแปรสายงาน.....	56

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับบุคลากรขององค์กรทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในลักษณะการให้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตของบุคลากรและสังคมได้ เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อหรือเครื่องมือในการขจัดความเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมคุณภาพในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังที่กำโสด เผือกสุวรรณ (2538 : 8 - 9) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือของศาสตร์แห่งวิชาการนันทนาการที่ทำให้ผู้ใช้ได้พัฒนาคูณภาพชีวิตทั้งส่วนตนและสังคม นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นพัฒนาอารมณ์สุขเป็นพิเศษ อันเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นกิจกรรมการบริการที่ผู้รับบริการพร้อมจะรับอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 31) ที่กล่าวว่า นันทนาการไม่ว่าจะเป็นชนิดและประเภทใดล้วนแล้วแต่มีเป้าหมายเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคมทั้งสิ้น สามารถพัฒนาอารมณ์สุข เสริมสร้างและเพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแสดงแห่งตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีผู้ทำการศึกษาหลายท่าน เช่น ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ (2523 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่าประชากรกรุงเทพใช้เวลาว่าง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย เพื่อสุขภาพ ความสมบูรณ์ของร่างกาย เพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่นเดียวกับกองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ (2526 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่าเหตุผลในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชนชายและหญิง คือ เล่นกีฬา ออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ และความแข็งแรงของร่างกาย ปัทมา รอดทั้ง (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่าประชาชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง ใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย โดยมีจุดมุ่งหมายของการเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพดี สรุปแล้วจะเห็นได้ว่ากิจกรรมนันทนาการมีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมทั้งตัวเองครอบครัวผู้เกี่ยวข้อง

ตำรวจเป็นผู้ที่มีภารกิจรับผิดชอบงานหลายรูปแบบและกว้างขวางมาก เป็นอาชีพที่มีบทบาทต่อความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและสังคม ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2530 : 3) กล่าวว่างานของตำรวจนั้นจะต้องให้บริการประชาชนทั้งงานที่เกี่ยวกับอาชญากรรม

และไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม ตลอดจนการติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ โดยไม่มีวันหยุดแต่จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน เพื่อให้บริการแก่ประชาชน ประเสริฐ, เกษรมาลา (2521 : 21) กล่าวว่างานของตำรวจเป็นงานที่ต้องเผชิญกับการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและชื่อเสียงซึ่งอาจต้องสูญเสียไปเมื่อไรก็ได้ ทุกคนไม่มีโอกาสทราบล่วงหน้า สภาพการณ์ที่ต้องเผชิญอันตรายนี้ทำให้ตำรวจเกิดความเครียดทางอารมณ์ อาชีพตำรวจจึงเป็นอาชีพที่ได้รับความคาดหวังจากสังคมในเรื่องความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ตำรวจเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน และมีความสำคัญที่สุดในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความรับผิดชอบของตำรวจในปัจจุบัน ไม่เฉพาะเพียงแต่การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมธรรมดา ตำรวจยังต้องฝึกการรบพิเศษเพื่อต่อต้านการก่อความไม่สงบทุกรูปแบบ นอกจากนี้งานด้านบริการต่าง ๆ ซึ่งแทรกเข้ามาในภารกิจประจำวัน จนไม่มีเวลาเป็นของตนเอง ทำให้ตำรวจต้องรับภาระที่หนักเกินกว่าปกติ ทำให้ตำรวจเกิดความเครียดและประสิทธิภาพการทำงานลดลง ดังที่ ปาหนัน ศิริสัมพันธ์ (2545 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน พบว่า ตำรวจสถานีนครบาลมักกะสัน ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีกองรับฟังความคิดเห็นโดย ไม่ต้องระบุชื่อผู้เขียนเพื่อผู้บังคับบัญชา จะได้รับทราบข้อเท็จจริงของสภาพปัญหาในการทำงาน และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดความเครียดของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่างานที่ทำมีส่วนทำให้ตำรวจเกิดความเครียด นอกจากนี้ในด้านคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ณัฐวุฒิ สนั่นทุ่ง (2542 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นตำรวจได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจได้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ส่วนธัญวีร์ วงศ์รัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีความแตกต่างในเรื่องของชั้นยศ ปริมาณงาน การได้รับความเข้าใจและการสนับสนุนจากครอบครัวต่างกัน มีความเครียด แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโครงสร้างของกองสวัสดิการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า สวัสดิการที่มีให้กับข้าราชการตำรวจในด้านนันทนาการ ได้แก่ สโมสรตำรวจ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณโรงเรียนตำรวจนครบาล ภายในมีอาคารสโมสรที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการกิจต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และยังมีสถานตากอากาศบางละมุงเป็นสวัสดิการด้านนันทนาการสำหรับการพักผ่อนของข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ภายในมีบ้านพัก บังกาโล 24 หลัง และอาคารพักผ่อน 1 อาคาร นอกจากนี้ยังมีสนามกีฬาตำรวจ ซึ่งได้รับการพัฒนาจนมีมาตรฐานทัดเทียมกับสนามกีฬาของเหล่าทัพอื่น ๆ และปัจจุบันมีวงดุริยางค์ตำรวจ โดยเป็นที่ยอมรับจากส่วนราชการต่าง ๆ และประชาชน มีหน่วยราชการต่าง ๆ ขอใช้บริการเฉลี่ยปีละ 250 ครั้ง นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งวงเชมเบอร์มิวสิกของตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกอีกด้วย เมื่อพิจารณาสวัสดิการด้านนันทนาการกับจำนวนของ

ข้าราชการตำรวจที่มีจำนวนมากนั้น นับว่ายังไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 พบว่ามีจำนวน 16,351 นาย ซึ่งยังไม่นับรวมข้าราชการตำรวจหน่วยอื่น ๆ ภายใต้อำนาจสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2547 : ออนไลน์)

การดำเนินชีวิตประจำวันที่มีภารกิจหน้าที่หนักเกินไป ย่อมสร้างความเครียดให้เกิดขึ้น ความเครียดสามารถเกิดกับทุกคนได้ตลอดเวลา ไม่แบ่งชนชั้นและมีมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยผ่อนคลายความเครียดของทุกคนที่ทั่วโลกให้การยอมรับ ดังจะเห็นได้จากการที่องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับนันทนาการอยู่ 3 มาตรา คือ มาตรา 34 ที่กล่าวว่าทุกคนมีสิทธิที่จะพักผ่อนและใช้เวลาว่าง มาตรา 20 การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์พัฒนาทางด้านบุคลิกภาพ และมาตรา 27 ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้านวัฒนธรรมศิลปะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนผลประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนั้น ๆ (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2528 : 45) นอกจากนี้ในการปฏิรูประบบราชการ รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ ได้จัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีหน่วยงานที่ดูแลในเรื่องของนันทนาการ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546 : 29) และจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2546 ให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เปิดสนามกีฬา สถานที่สำหรับการ ออกกำลังกาย ให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ได้เล่นกีฬาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546 : 12) และจากรายงานผลการจัดกิจกรรมนันทนาการของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในเดือนกุมภาพันธ์ 2546 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 14,653 คน กิจกรรมที่เข้าร่วมมากที่สุดได้แก่ นันทนาการส่วนบุคคล รองมาคือ กิจกรรมพื้บ้าน การประกวดร้องเพลง เกมส์ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546 : 4) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน ราชการอื่น ๆ รวมทั้งภาคเอกชนที่ให้บริการในเรื่องกิจกรรมนันทนาการ เช่น สวนสยาม สวนสัตว์เขาตื้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมเป็นอย่างมาก มีหน่วยงานที่จัดดำเนินการหลากหลาย ผู้วิจัยเห็นว่าข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีโอกาสเสี่ยงต่อความเครียดจากภารกิจ หน้าที่การงาน และสภาวะแวดล้อม จึงสนใจที่จะศึกษาว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการอย่างไร กิจกรรมนันทนาการประเภทใดที่ต้องการเข้าร่วม เพื่อเป็นแนวทางนำเสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของนันทนาการและจัดกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบต่าง ๆ ให้

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ได้เข้าร่วมเพื่อผ่อนคลายความเครียด และบำรุงขวัญให้มีกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 จะนำไปเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจนครบาลได้ตระหนักในกิจกรรมนันทนาการ และจัดกิจกรรมนันทนาการตามที่ข้าราชการตำรวจต้องการ เพื่อเป็นการบำรุงขวัญ กำลังใจ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 จำนวนทั้งสิ้น 16,351 คน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2547 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) พบว่าควรใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 377 คน แต่เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะหรือเป็นตัวแทนของประชากรที่แท้จริง การรวบรวมข้อมูลจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ได้แก่

- 1.1 อายุ
 - ต่ำกว่า 30 ปี
 - 30 ปีขึ้นไป
- 1.2 ระดับการศึกษา
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 1.3 สถานภาพสมรส
 - โสด
 - สมรส
 - หม้าย
- 1.4 ระดับชั้นยศ
 - ชั้นประทวน
 - ชั้นสัญญาบัตร
- 1.5 สายงาน
 - อำนวยการและธุรการ
 - ป้องกันและปราบปราม
 - สืบสวน
 - สอบสวน
 - จราจร

2. ตัวแปรตาม คือ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นหรือดำรงอยู่อันรวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้านคือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่ข้าราชการตำรวจกระทำในเวลาว่างด้วยความสมัครใจ เกิดความพึงพอใจและไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่พึงงามของสังคม และจากการศึกษารายงานการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมนันทนาการที่สอดคล้องกับความต้องการส่วนใหญ่ประกอบด้วย 8 ประเภท ดังนี้

1. นันทนาการประเภทกีฬา หมายถึง กีฬาที่จัดให้มีการเล่นและแข่งขันกันตามกฎหมาย กติกา มรรยาททางกีฬา เช่น บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แฮร์บอล เปตอง แต่เน้นการจัดในแนวความสนุกสนาน สามัคคี อาจมีการดัดแปลงกติกาบางส่วนออกบ้าง
2. นันทนาการประเภทเกมกลางแจ้ง หมายถึง การเล่นเกมบนพื้นสนามนอกอาคาร อาจจะอาศัยอุปกรณ์เป็นสื่อหรือไม่ใช้อุปกรณ์ก็ได้ เช่น เกมการละเล่นของพื้นบ้าน วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ แฮร์บอล หมากรุกคน วิ่งเล่นเกม
3. นันทนาการประเภทเกมในร่ม หมายถึง ประเภทเล่นเกมเบ็ดเตล็ด โดยใช้สื่ออุปกรณ์ที่ใช้บริเวณสถานที่น้อยเพื่อส่งเสริมพัฒนาความคิดอ่าน เช่น เกมหมากรุกกระดาน เกมปาเป้าเพื่อสร้างสมาธิ เกมอินเตอร์เน็ต เกมการเคลื่อนไหวเบา ๆ ในร่ม
4. นันทนาการประเภทดนตรีและเพลง หมายถึง สิ่งที่สร้างความบันเทิงในอารมณ์ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งเล่นดนตรี ร้องเพลงเอง และฟังทั้งดนตรีและเพลง
5. นันทนาการประเภทงานสังคม หมายถึง การสังสรรค์ เลี้ยงแสดงความยินดี สังสรรค์ประกอบกิจกรรมนันทนาการอื่น ๆ หรือกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ
6. นันทนาการประเภทการสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ หมายถึง การใช้เครื่องมือทางด้านวิทยาศาสตร์กลไก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายหรือกิจกรรมการเคลื่อนไหวอื่น ๆ โดยการกำหนดรายการให้กระทำด้วยร่างกายเป็นสื่อร่วมกับใช้หลักวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นเครื่องมือในการจัดและประเมินผล
7. นันทนาการประเภทเดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ หมายถึง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทั้งกายและใจพร้อม ๆ กัน รวมทั้งสามารถจัดในร่มและกลางแจ้ง เช่น การเดินร่ำแบบสากลนิยมเพื่อเข้าสังคม การเต้นแอโรบิคเพื่อพัฒนาสุขภาพ
8. นันทนาการประเภทกิจกรรมพัฒนาจิต หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อสนองการพัฒนาอารมณ์ให้มีสมรรถภาพสามารถควบคุมอารมณ์ให้สงบนิ่งเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรคต่อตนเอง และเป็นกิจกรรมเสริมสร้างสมาธิ สร้างคุณธรรมจริยธรรม ปลูกจิตสำนึกของความรัก เมตตา

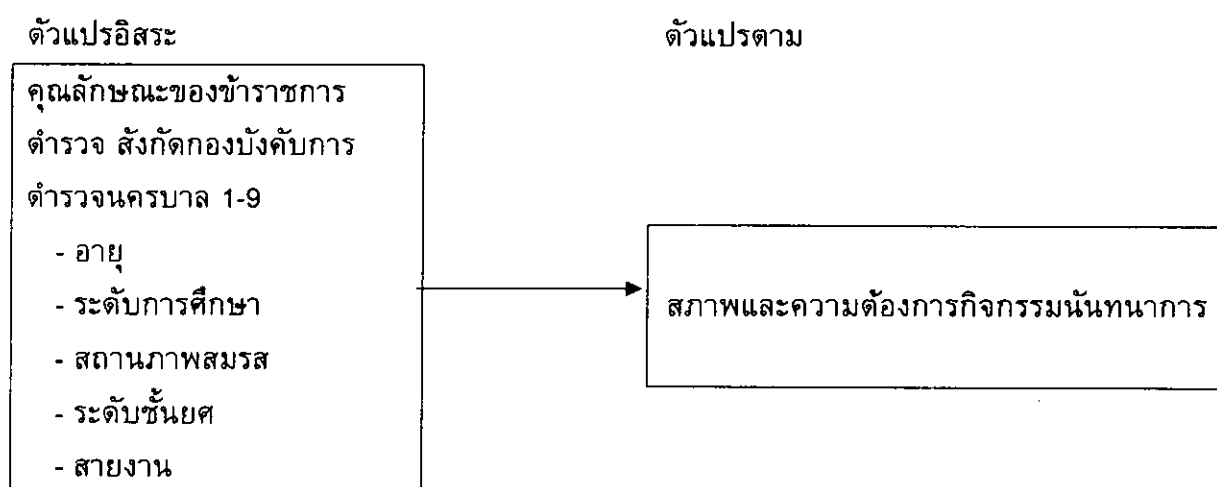
โอบอ้อมอารี น่าใจอันดีงาม และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนา การนั่งสมาธิ การฝึกบริหารกาย เป็นต้น

ข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และมีอายุ 30 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี หรือปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สถานภาพสมรส โสด สมรส และหม้าย ระดับชั้นยศสัญญาบัตรและชั้นประทวน ปฏิบัติงานในสายงานอำนวยการและธุรการ ป้องกันและปราบปราม สืบสวน สอบสวน จราจร อยู่ในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 หมายถึง หน่วยงานราชการในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

3. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

4. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

5. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีสายงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. ความหมายของนันทนาการ
3. คุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ
4. กิจกรรมนันทนาการ
5. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

การที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองตามความต้องการก็จะรู้สึกนิยมชมชื่นและมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นเครื่องกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา เพื่อสนองความต้องการหรือความจำเป็น ซึ่งมาสโลว์ (Maslow) กล่าวไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด แม้ความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองแล้วก็ตาม และได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ (ประภาส แสงวิรุณ. 2547 : 10 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970 : 80 -92)

1. ความต้องการด้านสรีระพื้นฐาน (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทางด้านการดำรงชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิ การหลับนอนและการออกกำลังกาย เป็นต้น
2. ความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) ต้องการความคุ้มครอง ปกป้อง ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
3. ความต้องการด้านความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) อยากให้ตนเป็นที่รักและยอมรับจากกลุ่ม
4. ความต้องการด้านการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) อยากให้ผู้อื่นยกย่องตน

5. ความต้องการด้านความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง(Self-Actualization) กระทำ
สิ่งต่าง ๆ เพื่อบรรลุความต้องการของตนเอง

ส่วน อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้สรุปทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)
เหลือเพียง 3 ลำดับชั้น เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น รายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการการอยู่รอด (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐาน
เพื่อประทังชีวิตของคนเพื่อการอยู่รอดความต้องการขั้นนี้ได้รวมความต้องการชั้น 1, 2 ของ
มาสโลว์เข้าไว้ด้วยกัน นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs) คือ ความต้องการเกี่ยวกับ
ความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและบุคคลในสังคม ตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งอัลเดอร์เฟอร์
ให้ความสำคัญกับความต้องการขั้นนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่มีเพียงความต้องการ
ขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังต้องการการรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวก

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) ถือว่าเป็นความต้องการสูงสุด
ของมนุษย์ โดยรวมความต้องการชั้น 4, 5 ของมาสโลว์ไว้ด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึง
ความสูงสุดของชีวิตของมนุษยชาติ

สำหรับ สุชา จันทร์เอม (2529 : 105) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ
พื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ
การหายใจ การขับถ่าย การเคลื่อนไหวและการพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการทางอารมณ์และสังคม ประกอบด้วย ความต้องการความรัก
ความปลอดภัย อิสรภาพและความสำเร็จ

3. ความต้องการทางสติปัญญา

จากความหมายของความต้องการดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์นั้นมีความต้องการ
ไม่สิ้นสุด โดยมีความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการมีชีวิตอยู่รอด และความต้องการขั้นสูงขึ้นอีก
คือ ความต้องการทางด้านสังคม อาทิ การรวมอยู่กันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม ความต้องการความ
เจริญก้าวหน้าและรวมถึงความต้องการขั้นสูงสุดของชีวิตของมนุษยชาติ

ความหมายของนันทนาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพนันทนาการและนักการศึกษาทั่วไปให้ความหมายเกี่ยวกับ
นันทนาการ ดังนี้

จันทร ผ่องศรี (2530 : 6-7) นันทนาการ หมายถึงกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลินใจ
ได้สละทางการพัฒนาอารมณ์ และทำให้เป็นคนมีสุขภาพจิตสมบูรณ์ได้ด้วย

ฟอง เกิดแก้ว (2532 : 14) นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มีความใกล้ชิดกับการพลศึกษา มาก สามารถพัฒนาบุคคลที่เล่นนันทนาการให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพกายและจิตใจดี มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งตนเอง และเพื่อนร่วมงานหรือร่วมกิจกรรม

จรินทร์ ชานีรัตน์ (2532 : 18) นันทนาการนั้นเน้นในเรื่องกิจกรรม กระทำในยามว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ เพลิดเพลินใจจากกิจกรรมเป็นหลักสำคัญ

บรรจง คณะวรรณ (2532 : 31) นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือลดน้อยลง กลายเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมจะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 17-20) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลายลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น และมีพลังขึ้นมาใหม่ ได้จากการเล่น การแสดงออกทางกีฬา ดนตรี ศิลปะ งานอดิเรก
2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มีกระบวนการ(Process)ในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลหรือสังคม โดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในช่วงเวลาอิสระอย่างสมัครใจ
3. นันทนาการ หมายถึง สวัสดิการทางสังคม (Social Welfare) ที่จัดบริการทางสังคมให้กับประชาชนโดยรัฐ เช่น จัดสถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนอุทยาน สวนสาธารณะ เป็นต้น
4. นันทนาการ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลในช่วงเวลาว่าง โดยนำรูปแบบของกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนา และมีความมุ่งหวังเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ฮัตชินสัน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 24 ; อ้างอิงจาก Hutchinson. n.d.) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในการใช้เวลาว่างหาประสบการณ์ เพื่อสร้างความพึงพอใจในแต่ละบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการ

แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 26 ; อ้างอิงจาก Nash. 1960) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการตอบสนองความพึงพอใจ ตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่

ภายใต้แรงขับและความกดดันภายใน โดยที่กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งกระตุ้นเร้าใจ อารมณ์ โดยได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการที่เรียกว่า “ลีลาชีวิต เพื่อเน้นนันทนาการ” (Recreation Life Style)

จากความหมายของนันทนาการ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพ นันทนาการ และนักการศึกษา จึงสรุปได้นันทนาการเป็นได้ทั้งกิจกรรมและวิชาการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มีกระบวนการจัดกระทำให้บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ได้พัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน คลายเครียด เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพใจและกาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ทั้งนี้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการประเภทและชนิดต่างๆ เป็นสื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ พัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก

คุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

คุณค่าของนันทนาการ หมายถึง คุณค่าที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทำให้ร่างกาย จิตใจ พ้นไปสู่สภาพปกติ หายจากการเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า มีผู้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการไว้หลายรูปแบบ เช่น ประโยชน์ของนันทนาการ วัตถุประสงค์ของนันทนาการ ซึ่งทั้งหมดก็หมายถึง สิ่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั่นเอง

ไวส์คอปฟ์ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์ 2527 : 80-81 ; อ้างอิงจาก Weiskopf. 1957 : 16-17) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตใจ เป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูให้จิตใจกลับสู่สภาพเดิมได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นแล้วปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจ หรือความวิตกกังวลก็จะถูกลืมไปได้ เมื่อบุคคลเหล่านั้นได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อมก็ตาม กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่ม หรือคณะจะได้ผลดีต่อจิตใจมาก โดยเฉพาะทางด้านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ด้านเกม และกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางด้านร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬาจะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกด้าน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบภายในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบประสาท ระบบการหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลทำให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วม มีการทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงานเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 41) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการไว้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้คลและชุมชนได้รับความสุขสนุกสนาน มีความสุขในชีวิต
2. ช่วยบุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถภาพทางกายที่ดี
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์

ของเยาวชน

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี
5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข
6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัตริศึกษา
9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม
10. ส่งเสริมบำรุงขวัญทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน

กิจกรรมนันทนาการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 18-19) กล่าวถึงประเภทกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

1. ศิลปะและหัตถกรรม เป็นงานประเภทสร้างสรรค์ แบ่งได้ดังนี้ การปั้น การแกะสลัก การวาดเขียน การจักสาน การเย็บปักถักร้อย การประดิษฐ์ เป็นต้น

2. การเต้นรำ เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก(Performance) แบ่งได้ดังนี้ การเต้นรำพื้นเมือง กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำสร้างสรรค์ การเต้นรำงานสังคม เป็นต้น

3. การละคร เป็นกิจกรรมแสดงเป็นเรื่อง มีบท (Script) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ ในการละครเพื่อให้มีความสมบูรณ์ เช่น การเต้นรำ การดนตรี เป็นต้น

4. เกมและกีฬา เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) อีกชนิดหนึ่ง ที่มีวิธีการเล่น การแข่งขันที่มีกฎ ระเบียบและกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมายเช่น กีฬา กลางแจ้ง กีฬาในร่ม กีฬาทางน้ำ กีฬาส่วนบุคคล กีฬาเป็นทีม

5. งานอดิเรก เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเพลิดเพลิน ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการสะสม การประดิษฐ์สร้างสรรค์ และประเภทการศึกษา

6. การดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข สนุกสนาน องค์ประกอบของการดนตรีและเพลง คือ การแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง เป็นต้น

7. นันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพ ทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ ประกอบด้วย กิจกรรมดังนี้ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม กีฬากลางแจ้ง การปลูกต้นไม้ และธรรมชาติศึกษา เป็นต้น

8. การอ่าน การเขียนและการพูด เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์ อันดีในสังคม

9. นันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคม ของบุคคลและกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ งานฉลองในโอกาสต่าง ๆ อาทิ วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานแต่งงาน เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่เกิดหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เพื่อให้บุคคลและกลุ่มเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมตามเทศกาลและประเพณี การแสดง การแสดงสินค้า เป็นต้น

11. งานบริการอาสาสมัคร ในสังคมที่มีความสมบูรณ์ จะต้องมีการอาสาสมัคร เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออาสาสมัครไม่หวังค่าตอบแทน เจตนาช่วยสังคม กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมชมรม สมาคม อาสาสมัครต่าง ๆ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 38-56) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการว่า โดยทั่วไปแล้ว กิจกรรมนันทนาการควรจะอยู่ในลักษณะที่เป็นกิจกรรมเหล่านี้คือ

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือหรืองานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลาว่างและมีได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือ เพื่อพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมเหล่านี้ เช่น งานไม้ เย็บปักถักร้อย การวาดภาพ แกะสลัก งานประดิษฐ์ต่าง ๆ

2. กิจกรรมนันทนาการเกม กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ความสัมพันธ์กันระหว่างสติปัญญา การเคลื่อนไหว ความทนทานและพลังกล้ามเนื้อของร่างกายในการประกอบกิจกรรม บางกิจกรรมมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตีหรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้ประกอบในการเล่น กิจกรรมประเภทนี้มักใช้สถานที่ในการเล่น เช่น สนามหญ้า ลานกว้าง โรงยิมเนเซียม ในการเล่นหรือการแข่งขันจะมีกฎกติกาเฉพาะแต่ละชนิดของเกมกีฬา

3. กิจกรรมนันทนาการเต้นรำ หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงความสามารถในการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี เช่น การกระโดด การหัน การยืดตัว การย่อตัว การหมุน การยกขึ้น การสไลด์ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสุข ความเสียใจ ความรัก การสงคราม การบูชาในพิธีต่าง ๆ

4. กิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่มีสิ่งดึงดูดความสนใจในหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่บุคคลให้ความสนใจและนิยมเลือกทำกันมาก

5. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข หมายถึงกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์ ซึ่งอารมณ์สุขมี 2 ประเภท ได้แก่ อารมณ์สนุกสนาน เช่น การเต้นรำ การเล่นเกมกีฬา การท่องเที่ยว ฯลฯ และอารมณ์สงบสุข เป็นกิจกรรมที่ทำให้สงบมีโอกาสรื่นรู้ตนเอง พัฒนาจิตใจ เช่น การนั่งสมาธิ โยคะ มวยจีน การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ดนตรีบำบัด การศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร หมายถึง การเล่นละครทุกชนิด เป็นกิจกรรมการแสดงออก ซึ่งมีเสียงหรือมีท่าทางประกอบการแสดง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การละครแบบสร้างสรรค์ การละครส่งเสริมจินตนาการ หรือเกมการละคร การละครแบบเป็นพิธี ละครร้อง ละครรำ ละครพูด เป็นต้น

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก หมายถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต กระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การสะสมสิ่งของ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ

8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง หมายถึง กิจกรรมทางด้านดนตรีทุกชนิด ซึ่งดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ จัดขึ้นโดยอาศัยสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เช่น สวนสาธารณะ การอยู่ค่ายพักแรม หรือการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาส ในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ และสร้างความสามัคคี อันดีต่อเพื่อนมนุษย์

11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษในวันสำคัญ เช่น การจัดงานสังสรรค์ประจำปี งานประจำปี การจัดงานเทศกาลวันปีใหม่ วันเด็ก วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันตรุษจีน วันคริสต์มาส

12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะความรู้ด้านการอ่าน การพูด การเขียน ก่อให้เกิดการสร้างความคิด ความสนุกสนานจากการอ่าน เช่น นวนิยาย การ์ตูน เกิดการสร้างจินตนาการ มีทักษะในการใช้ภาษา เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างบุคลิกภาพที่ดีให้กับตนเองในด้านการใช้ภาษา

13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การให้และการรับ การร่วมมือของชุมชนอันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และพัฒนาจิตใจของบุคคล เป็นการเสริมสร้างทักษะและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น อาสาสมัครช่วยงานโรงเรียน ช่วยงานชุมชน และงานอาสาสมัครต่าง ๆ

14. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ เป็นกิจกรรมแบบผสมผสาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการสรีลาชีวิต โดยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาด้านสุขภาพ เป็นกิจกรรม นันทนสุขภาพ (Wellness) เป็นการจัดการด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลการศึกษาสำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นแรงจูงใจในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพและมีทางเป็นไปได้มากที่สุด

15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์การทำงานเป็นทีม การประสานความร่วมมือของกลุ่ม และยังส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ พฤติกรรมกลุ่มของสังคมในวิถีประชาธิปไตย รัฐบาลพาผู้นำและผู้ตามให้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและของสังคมที่ดี

วิลเลียม เจ แฟร์ริง (พีระพงศ์ บุญศิริ. 2542 : 65 ; อ้างอิงจาก William, J. Fairing. 1964 : 24-26) ได้กำหนดประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. ศิลปหัตถกรรม
2. เกมกีฬา
3. กิจกรรมเข้าจังหวะและการเต้นรำ
4. การละคร
5. งานอดิเรก
6. การดนตรีและร้องเพลง
7. การศึกษานอกสถานที่
8. นันทนาการการอ่าน พูด เขียน
9. นันทนาการทางสังคม
10. นันทนาการอาสาสมัคร

บัลเลอร์ (Butler. 1959 : 237-241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เดินร่ำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา, วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (collecting)
10. กิจกรรมบริการ

จากการแบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการของนักการศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเภทกิจกรรมนันทนาการส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกันและอาจเพิ่มประเภทกิจกรรมตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละยุคสมัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่กล่าวมาข้างต้น แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทกีฬา
2. ประเภทเกมกลางแจ้ง
3. ประเภทเกมในร่ม
4. ประเภทดนตรีและเพลง
5. ประเภทงานสังคม
6. ประเภทสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ
7. ประเภทเดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
8. ประเภทกิจกรรมพัฒนาจิต

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยขอเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับและความเป็นมา รวมทั้งโครงสร้างของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงสร้างและภารกิจของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 อย่างชัดเจนมากขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาและโครงสร้างของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

คำว่า "ตำรวจ" เป็นคำที่ปรากฏขึ้นมาแต่สมัยพระบรมไตรโลกนาถ เพราะครั้งนั้น ทรงจัดระเบียบการปกครองบ้านเมืองแบบจตุสดมภ์ ซึ่งเป็นระบบการปกครองที่ใช้มาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ยุคปัจจุบัน ได้แก่ เวียง วัง คลัง นา ตำรวจขึ้นอยู่กับเวียง 2 หน่วย คือ ตำรวจภูบาล กับตำรวจภูธร อีกหน่วยหนึ่งคือตำรวจหลวงนั้นขึ้นกับวัง จึงเห็นได้ว่า "ตำรวจ" นั้น ได้มีในประวัติศาสตร์ของชาติไทยนานมาแล้วไม่น้อยกว่า 500 ปี

พ.ศ.2405 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง กัปตัน เอส.เย.เบิร์ต เอ็มส์ ชาวอังกฤษ เป็นผู้ตั้งกองตำรวจในพระนครเป็นครั้งแรก โดยนำรูปแบบอย่างมากจากตำรวจอังกฤษ

พ.ศ.2435 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ รับตำแหน่ง เสนาบดีว่าการ กรมมหาดไทยดูแล ตำรวจภูธร และให้พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์เป็นเสนาบดีว่าการกรมพระนครบาล ดูแลตำรวจนครบาล (ขณะนั้นเรียก พลตระเวน)

13 ตุลาคม 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกาศรวมพลตระเวน กับกรมตำรวจภูธรเป็นกรมเดียวกันและได้มีประกาศแต่งตั้งอธิบดีกรมตำรวจและกรมพลตระเวน

พ.ศ.2465 ได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พระยาอธิกรณ์ประกาศ (หลุย จาติกวณิช) ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งถือได้ว่า คำว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ได้เริ่มใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

พ.ศ.2475 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ฐานะการเงินของประเทศ อยู่ในวิกฤตมีการยุบหน่วยงานไปมาก ซึ่งปรากฏว่ากองบังคับการตำรวจนครบาล ก็ถูกยุบลง คงเหลือแต่เพียงกองบังคับการเท่านั้น

พ.ศ.2491 ได้มีการรื้อฟื้นจัดตั้งกองบังคับการตำรวจนครบาลขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งปรากฏตามพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2491

พ.ศ. 2504 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้มีสถานที่ทำการเป็นของตนเองที่สะพานผ่านฟ้า จนกระทั่งต่อมาเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2516 กองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ผ่านฟ้าได้ถูกเผาทำลายเสียหายจนหมดสิ้น จึงต้องย้ายที่ทำการมาตั้งอยู่รวมกับกองบังคับการตำรวจดับเพลิงพญาไท ในที่สุดเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาเปิดอนุสาวรีย์พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า กรมพระนเรศวรฤทธิ์ และอาคารที่ทำการใหม่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ณ วังปารุสกวัน ถนนศรีอยุธยา ดุสิต

กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งอย่างถาวรมาจนถึงปัจจุบันนี้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2547 ออนไลน์)

กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นหน่วยราชการระดับกองบัญชาการ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจความรับผิดชอบ ในการรักษา ความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และบริการประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีพื้นที่รับผิดชอบ 1,568 ตารางกิโลเมตร มีประชากรตามสำเนาทะเบียนราษฎร 5,680,380 คน มีประชากรแฝงประมาณ 6,700,000 คน รวมเป็นประชาชน ที่ต้องดูแล ทั้งสิ้นประมาณ 12 ล้านคนเศษ ขณะที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลมีกำลังพลทั้งสิ้น 22,463 คน เป็นชั้นสัญญาบัตร 3,613 คน และชั้นประทวน/พลตำรวจ 18,850 คน แยกเป็นกำลังพลที่ทำหน้าที่ป้องกันปราบปราม 10,709 คน และงานสนับสนุน อำนวยการ และอื่นๆ 11,754 คน กองบัญชาการตำรวจนครบาลแบ่งส่วนราชการออกเป็น 13 กองบังคับการ และ 2 กองกำกับการขึ้นตรง ประกอบด้วย

1. กองบังคับการอำนวยการ
2. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
3. กองบังคับการตำรวจจราจร
4. กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
5. กองบังคับการตำรวจดับเพลิง
6. กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน
7. ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูล (เทียบเท่ากองกำกับการ)

ความเป็นมา อำนาจหน้าที่และโครงสร้างของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2439 โดยยุบเลิกกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ กองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ และกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล และได้จัดตั้งกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ขึ้นทดแทนตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ซึ่งสังกัดอยู่ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล หน่วยงานนี้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่ประชาชนในเขตอำนาจการรับผิดชอบ

2. ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดอาญาทั้งหลายในเขตอำนาจการรับผิดชอบ
 3. ควบคุมดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาในเขตอำนาจการรับผิดชอบ
 4. ควบคุมและอำนวยความสะดวกด้านการจราจรในเขตอำนาจการรับผิดชอบ
- ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย
- กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ดูแลพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบ 1,568 ตารางกิโลเมตร มีประชากรตามสำเนาทะเบียนราษฎร 5,680,380 คน มีประชากรแฝงประมาณ 6,700,000 คน รวมเป็นประชาชนที่ต้องดูแลทั้งสิ้นประมาณ 12 ล้านคนเศษ ขณะที่กำลังพลทั้งสิ้น 16,351 คน จำแนกเป็นชั้นสัญญาบัตร 2,999 คน และชั้นประทวนพลตำรวจ 13,352 คน หากจำแนกตามสายการปฏิบัติงานก็จะสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. สายงานอำนวยการและธุรการ	จำนวน	1,619 นาย
2. สายงานป้องกันปราบปราม	จำนวน	7,071 นาย
3. สายงานสืบสวน	จำนวน	1,503 นาย
4. สายงานสอบสวน	จำนวน	2,293 นาย
5. สายงานจราจร	จำนวน	3,865 นาย
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	16,351 นาย

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนของข้าราชการตำรวจตั้งข้างต้นกับจำนวนประชากรทั้งหมดที่ต้องดูแล พบว่า กำลังพลของตำรวจยังไม่เพียงพอต่อการดูแลประชากรทั้งหมด

ในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 แบ่งออกเป็นสถานีตำรวจนครบาล จำนวน 88 สถานี โดยเป็นสถานีตำรวจนครบาลที่มีหัวหน้าสถานีระดับผู้กำกับการ จำนวน 62 สถานี และมีหัวหน้าสถานีระดับรองผู้กำกับการอีกจำนวน 16 สถานี

การแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

โดยในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 จะมีกองกำกับการอำนวยการกองกำกับการสืบสวนสอบสวน และสถานีตำรวจต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลดุสิต พญาไท มักกะสัน ห้วยขวาง ดินแดง นางเลิ้ง ชนงศคราม บางโพ และสถานีตำรวจนครบาลสามเสน

กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ สุทธิสาร พหลโยธิน เตาปูน

ประชาชื่น โคกคราม คันทายาว บางเขน สายไหม หุ่่งสองห้อง และสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง

กองบังคับการตำรวจนครบาล 3 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี นิมิตรใหม่ ลำผักชี ลำหิน สุวินทวงศ์ หนองจอก ประชาสำราญ ลาดกระบัง ร่มเกล้า จรเข้่น้อย และสถานีตำรวจนครบาลจลองกรุง

กองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ลาดพร้าว วังทองหลาง โชคชัย บึงกุ่ม บางชัน ประเวศ และสถานีตำรวจนครบาลอุดมสุข

กองบังคับการตำรวจนครบาล 5 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลวัดพระยาไกร บางโพรงพาง หุ่่งมหาเมฆ ลุมพินี ทองหล่อ คลองตัน ท่าเรือ พระโขนง และสถานีตำรวจนครบาลบางนา

กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง จักรวรรดิ สำราญราษฎร์ บางรัก ปทุมวัน พลับพลาไชย 1 พลับพลาไชย 2 และสถานีตำรวจนครบาลยานนาวา

กองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลบางพลัด บางยี่ขัน บางขุนนนท์ บางกอกใหญ่ บางกอกน้อย บางเสาธง ท่าพระ ดลิ่งชัน ธรรมศาลา ศาลาแดง และสถานีตำรวจนครบาลบวรเมฆ

กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลบางยี่เรือ ตลาดพลู บุปผาราม บุคคโล สำเหร่ สมเด็จเจ้าพระยา ราษฎร์บูรณะ บางมด หุ่่งครุ ปากคลองสาน และสถานีตำรวจนครบาลบางคอแหลม

กองบังคับการตำรวจนครบาล 9 ประกอบด้วย กองกำกับการสืบสวนสอบสวน กองกำกับการอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลท่าข้าม แสมดำ เทียนทะเล บางขุนเทียน บางบอน ภาษีเจริญ หลักสอง เพชรเกษม หนองแขม และสถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977 : 6341 : A) ศึกษาความต้องการและความสนใจ ในกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุ จำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54 - 65 ปี สิ่งที่สามารถได้แก่การเอาใจ

ใส่ในกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม และสิ่งที่ต้องการที่จะได้รับการฝึกเพิ่มเติม ผลการสำรวจพบว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินเกี่ยวกับการสอนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตให้กว้างขวางเพื่อเป็นการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงวัยที่คล่องแคล่ว

แอลเบอร์โซล พรินซ์ฮิลล่า และพาทิสเซีย ฮีส (Ellbersole Priscilla and Patricia Hess. 1982 : 137) ได้สำรวจการร่วมกิจกรรมในผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป พบว่าผู้สูงอายุร้อยละ 47 ใช้เวลาสมาคมกับเพื่อน ร้อยละ 30 ใช้เวลาทำสวนปลูกต้นไม้ ร้อยละ 36 อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ร้อยละ 31 ใช้เวลานั่งเฉย ๆ ร้อยละ 26 เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและงานอดิเรก และร้อยละ 25 ใช้เวลาเดินเล่น

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535 : 18 ; อ้างอิงจาก Tilman.1984 : 236) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบคนในชุมชนใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยพบว่าคนในชุมชนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่าง 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

โอกูระ และยามากูชิ (Ogura and Yamaguchi. 1988 : 5380-5381) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการออกจากการเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพ กรณีศึกษาจากการจัดการ พบว่าจำนวนของศูนย์สุขภาพในญี่ปุ่นมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในจำนวน 5 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากความตื่นตัวทางด้านสุขภาพ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของการเข้าเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพกับการออกจากการเป็นสมาชิกข้อมูลที่ได้จากศูนย์สุขภาพโตเกียว ประมาณ 3,000 คน ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยสมาชิกใหม่ 236 คน ซึ่งเข้าเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพในเดือนพฤษภาคม 2530 แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ความถี่ของการใช้บริการในช่วงสองเดือนแรก กลุ่มที่หนึ่งผู้ใช้ระดับน้อย (1-2 ครั้ง) กลุ่มที่ 2

ผู้ใช้ระดับกลาง (2-5 ครั้ง) และกลุ่มที่ 3 ผู้ใช้ระดับมาก (6-31 ครั้ง) ค่าเฉลี่ยของระดับการออกจากการเป็นสมาชิกของแต่ละกลุ่มในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีสถิติเพิ่มขึ้น สาเหตุของการออกจากการเป็นสมาชิก พบว่า ระดับของการออกจากการเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ใช้ระดับน้อยสูงที่สุดในสามกลุ่ม ความถี่ของผู้ใช้ระดับมากแสดงให้เห็นระดับความคงที่อย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าความถี่ของการใช้บริการระหว่าง 2 เดือนแรกเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพ

ยามากูชิ และโอกาดะ (Yamaguchi and Okada. 1988 : 535-536) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับศูนย์สุขภาพตามการรับรู้ของผู้ใช้บริการ พบว่าแม้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายจะเพิ่มมากขึ้น แต่ความตั้งใจที่จะเข้าร่วมกับโปรแกรมกีฬายังมีน้อย วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ ตรวจสอบปัจจัยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพ ปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้คือ ความพึงพอใจในอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่ และความพึงพอใจ ในกิจกรรมการออกกำลังกาย ข้อมูลนี้มาจากสมาชิก 186 คนของศูนย์สุขภาพเอกชน 5 สาขา ในโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพ คือ ความพึงพอใจในกิจกรรมการออกกำลังกาย การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพพิจารณาจากการจัดการที่ดี

โฮล์บรูค (Holbrook. 1992 : 2735 – A) ทำการศึกษาความต้องการการเร่งด่วน และกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบัน ผู้อำนวยการสำนักธุรการ และสถาปนิก ผลปรากฏว่าคณะกรรมการวางแผนของสถาบันจะต้องศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดแบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดเพิ่มงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ควรร่วมกันดำเนินการแต่งตั้งการวางแผนและการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคต เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินการ

งานวิจัยในประเทศ

รัตนภรณ์ ทันตกาญจน์พันธุ์ (2530 : 151) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการบริการการออกกำลังกายของข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอดในปี พ.ศ. 2530 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการบริการการออกกำลังกายตามระดับชั้น เพศ ที่พัก สถานภาพทางครอบครัว ประสบการณ์การทำงาน อายุ วุฒิการศึกษา จำนวนบุตร ตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย ของข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอด

ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการด้านการออกกำลังกายพบว่า ข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอดมีความต้องการบริการการออกกำลังกาย 6 ด้าน

1. ความต้องการเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกบริการแก่สมาชิกอย่างเพียงพอ
2. ความต้องการให้จัดบุคลากรผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านมาให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย
3. ต้องการให้กองปราบปรามสามยอดจัดสวัสดิการสำหรับนักกีฬา เป็นฝ่ายสนับสนุนงบประมาณทั้งหมด และสมาชิกที่ใช้บริการควรเสียค่าบำรุงเป็นรายเดือน รายปี
4. ต้องการมากเกี่ยวกับบริการด้านเทคนิคและทักษะการออกกำลังกาย
5. ต้องการบริการกิจกรรมประเภทกายบริหาร
6. ต้องการการออกกำลังกายในช่วงเวลา 16.30 – 18.30 น. ในวันธรรมดา ในวันเสาร์ ถึง วันอาทิตย์ ต้องการช่วงเวลา 07.00 – 08.00 น. มากที่สุด

รุ่งทิพา เฉลิมนารณ์ (2537 : 66 – 72) วิจัยเรื่อง ความต้องการร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลรามาริบัติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการพบว่าผู้สูงอายุที่อายุตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไปจำนวน 87 ราย พบว่าต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยกิจกรรมเพื่อพัฒนา ร่างกาย ได้แก่ การตรวจสุขภาพประจำปี การออกกำลังกายประเภทยืดเส้นยืดสาย โยคะและแอโรบิกด้านซ์ กิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านจิตใจ ได้แก่ การปฏิบัติที่เกี่ยวกับศาสนา การสวดมนต์ ใส่บาตร นั่งสมาธิ และทัศนศึกษา โดยเฉพาะสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเล่าประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ความรู้เทคโนโลยีที่ใหม่ ๆ และเกี่ยวกับบันเทิง กิจกรรมพัฒนา ด้านสังคม ได้แก่ การช่วยเหลือเพื่อน ช่วยเหลือสังคม การช่วยงานอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ชลิตรา รัตนะ (2538 : 73 – 75) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการและเปรียบเทียบอันดับความต้องการประเภทของกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และ รายได้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ พบว่า

1. บุคลากรชาย ที่มีอายุ 30 ลงมา โสด รายได้ต่ำกว่า 7,380 บาท และที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา และกรีฑา

สูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิง ที่มีอายุ 31 – 40 ปี อายุ 41 ปีขึ้นไป สมรสแล้ว และรายได้ระหว่าง 7,380 – 13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน)

2. บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรมีความเห็นว่าการที่สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญ การขาดผู้นำทางนันทนาการ ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณ การขาดการประชาสัมพันธ์ การไม่สำรวจความต้องการนันทนาการของบุคลากร ตลอดจนสถานที่และอุปกรณ์เป็นปัญหาในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ

มานะ หมอยาดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศ ระดับปริญญาตรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มประชากรของนักเรียนนายเรือ-อากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 700 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ พบว่า

1. นักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมีความต้องการวิชาการเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับกีฬาอยู่เสมอ ๆ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและทักษะของการออกกำลังกายเชิงวิทยาศาสตร์มาบรรยายสาธิตในหลักการวิธีใหม่ ๆ ให้แก่สมาชิกได้มีความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

2. นักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศส่วนมากมีความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย โดยมีความต้องการในระดับมากที่สุด คือ แบดมินตัน ฟุตบอล โบว์ลิ่ง ยิงธนู และระดับมาก คือ เทนนิส เทเบิลเทนนิส บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ วายน้ำ รักบี้ฟุตบอล

3. นักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศส่วนมาก มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกาย โดยมีความต้องการระดับที่มากที่สุด สถานที่ออกกำลังกายในร่ม สถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้ง ควรมีไฟฟ้า สนามสถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม อยู่ใกล้ และไปมาสะดวก สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและทำความสะอาดร่างกายอย่างเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ

ตู้เก็บเสื้อผ้า (LOCKER) สำหรับผู้ใช้บริการ มีการบริการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มใกล้สถานที่ออกกำลังกาย อุปกรณ์กีฬามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

4. นักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศส่วนมาก มีความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างเพื่อออกกำลังกาย โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรืออากาศ โรงเรียนนายเรืออากาศ โดยเฉพาะบุคคลผู้ให้บริการที่ให้คำแนะนำ ในการออกกำลังกายที่มีความรู้ความชำนาญในกิจกรรมแต่ละด้าน บุคลากรผู้ให้บริการมีวุฒิทางพลศึกษา บุคลากรผู้ให้บริการที่มีความรู้ความเข้าใจวิธีการจัดและดำเนินการด้านพลศึกษา และสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม บุคลากรผู้ให้บริการรู้หลักและวิธีการสอน ที่ถูกต้องเหมาะสม เจ้าหน้าที่พยาบาลประจำในช่วงบริการ

สังวร เฟื่องสวัสดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากรกรมการค้าต่างประเทศ และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากรเพศชายและเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 300 คน จากประชากรทั้งสิ้น 864 คน ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากรกรมการค้าต่างประเทศอยู่ในระดับมาก และความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากรชายและหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านปรากฏว่า มีความต้องการในด้านบุคลากรผู้ให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรศักดิ์ ติรักษา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการบริการการออกกำลังกายของสมาชิก ศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นสมาชิกที่มาใช้บริการการออกกำลังกายที่ศูนย์ออกกำลังกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง จำนวน 377 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ พบว่าสมาชิกที่มาใช้บริการศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความต้องการการบริการการออกกำลังกาย ด้านประเภทของกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา กิจกรรมในห้องออกกำลังกาย มากที่สุด

สันติ สุขเย็น (2546 : 80-82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มารับบริการขององค์การอุทยานแห่งชาติหาดวนกรในด้านต่างๆ และกิจกรรมนันทนาการ

กลางแจ้ง ที่จัดไว้บริการ ทำการสำรวจความรู้สึกโดยใช้แบบสอบถาม ตามกลุ่มตัวอย่างแบบ บังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 280 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม นันทนาการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ในส่วนรวม และเมื่อลำดับอันดับความชอบ กิจกรรม 5 อันดับ พบดังนี้ อันดับหนึ่งกีฬาชายหาด อันดับสอง เล่นน้ำชายฝั่ง อันดับสาม ดำน้ำดูสัตว์ทะเลใต้น้ำ เช่น ปะการัง กะละบั้งหา ดอกไม้ทะเล และปลาสวยงาม อันดับสี่ กิจกรรมแคมป์ (Camping) อันดับห้า สำรวจป่าชายทะเล

ทัศนีย์ รัตนอรุณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการ จัดการนันทนาการของบุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตามตัวแปรเพศ และ หน่วยงานที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการและลูกจ้างปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลาง จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพความเป็นจริงของการจัดการนันทนาการของบุคลากรสังกัดกระทรวง- การท่องเที่ยวและกีฬา โดยรวม จำแนกตามเพศและหน่วยงานที่สังกัด พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเพียงพอ ส่วนด้านที่เห็นว่าไม่เพียงพอ ได้แก่ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ คือ จำนวนบุคลากรให้บริการกิจกรรมนันทนาการ

2. สภาพความต้องการของการจัดการนันทนาการของบุคลากรสังกัดกระทรวง- การท่องเที่ยวและกีฬา โดยรวม จำแนกตามเพศและหน่วยงานที่สังกัด พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ มีความต้องการในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและ ด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการดำเนินงานมีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง

3. บุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนันทนาการว่าควรปรับปรุง คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการซึ่งมีความรู้ความสามารถไม่ ตรงกับกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต้องเหมาะสมมากกว่านี้ ด้าน การดำเนินงานควรมีการวางแผน วางโครงการ และด้านกิจกรรมนันทนาการ ควรจัดใน วันหยุดราชการหรือวันเสาร์อาทิตย์ ช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดคือ ช่วงเย็น

ประภาส แสงวิรุณ (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการ การออกกำลังกายของกำลังพลในสังกัดงานสนับสนุนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ปี พ.ศ.2547 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกำลังพลของสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และได้กลุ่มตัวอย่าง คือ รวมเป็น 300 นาย ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการพบว่าด้านชนิดของ กิจกรรม ที่มีความ ต้องการมากที่สุด คือ ฟุตบอล

ภัทธรียา อินทร์สุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 278 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่ากลุ่มประชากรไม่ว่าจะเป็นประชาชน ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ นักศึกษา มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบที่ไม่แตกต่างกัน อาทิเช่น การเดิน การวิ่ง ว่ายน้ำ ฟุตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ แบดมินตัน กีฬาพื้นเมือง การตรวจสุขภาพประจำปี การออกกำลังกายประเภทยิวดเส้น ยิวดสาย โยคะ แอโรบิค กายบริหาร การปฏิบัติที่เกี่ยวกับศาสนา ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา กิจกรรมแคมป์ (Camping) สำนวญป่าชายทะเล ส่วนองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการสถานที่อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากร ส่วนใหญ่ต้องการให้มีและบางกลุ่มต้องการให้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

ผู้วิจัยได้สำรวจงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาให้ความสำคัญกับกิจกรรมนันทนาการและจัดบริการกิจกรรมนันทนาการให้กับข้าราชการตำรวจต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 16,351 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปี พ.ศ. 2547 จำนวน 440 คน ได้มาตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) พบว่าควรใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 377 คน แต่เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะหรือเป็นตัวแทนของประชากรที่แท้จริง การรวบรวมข้อมูลจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน

2. การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

- 2.1 แบ่งกลุ่มประชากรตามประเภทของสายงาน

2.2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากให้ได้จำนวนตามสัดส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทของงาน โดยยึดสัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 37 : 1 ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สายงาน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	สัญญาบัตร	ประทวน	รวม	สัญญาบัตร	ประทวน	รวม
1. อำนวยการและธุรการ	734	885	1,619	20	24	44
2. ป้องกันและปราบปราม	552	6,519	7,071	15	176	191
3. สืบสวน	367	1,136	1,503	10	30	40
4. สอบสวน	992	1,301	2,293	26	35	61
5. จราจร	354	3,511	3,865	9	95	104
รวม	2,999	13,352	16,351	80	360	440

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา สภาพสมรรถนะระดับชั้นยศ และสายงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักคะแนนของข้อคำถามแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

คะแนน 5	หมายความว่า	มีสภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมากที่สุด และมีความต้องการมากที่สุด
คะแนน 4	หมายความว่า	มีสภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมากและมีความต้องการมาก
คะแนน 3	หมายความว่า	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมปานกลางและมีความต้องการปานกลาง
คะแนน 2	หมายความว่า	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมน้อยและความต้องการน้อย
คะแนน 1	หมายความว่า	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมน้อยที่สุดและความต้องการน้อยที่สุด

และเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 150) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	มีสภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมากที่สุด และมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีสภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมากและมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมปานกลางและมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมน้อยและความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีสภาพที่เป็นจริงเหมาะสมน้อยที่สุดและความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ตำรา เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ
2. ขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการ เพื่อนำแนวคิดมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำความรู้จากการศึกษาในข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรม นันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ได้จำนวน 50 ข้อคำถาม

4. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสร็จแล้วไปให้คณะกรรมการควบคุม ปรินซิพัล ทรูวสอบ แก่ไข เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไข ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตามที่ มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ(Face Validity) และพิจารณา เป็นรายข้อว่าสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์กำหนด น้ำหนักคะแนนของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 14 – 15)

ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ให้ +1 คะแนน

ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ให้ 0 คะแนน

ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ -1 คะแนน

บันทึกผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง ระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ และเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความ สอดคล้องเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า ไปใช้ในการสอบถาม มีข้อคำถามที่ใช้ได้ 35 ข้อ จากที่สร้าง ไว้ 50 ข้อ

4.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับข้าราชการตำรวจ สังกัดกอง บังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำผลข้อมูลไป วิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) สูตรของครอนบัค (Cronbach) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2537: 170 - 171) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บังคับการตำรวจนครบาล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประสานงานไปยังกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 เพื่อนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไป 500 ชุด ได้คืน 450 ชุด เลือกชุดที่สมบูรณ์ได้ 440 ชุด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บมาได้ไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบมีความสมบูรณ์ 440 ฉบับ จึงนำไปใช้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 4 โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) และข้อ 3 ข้อ 5 โดยใช้ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และกรณีผลการทดสอบระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้วิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method)

4. นำข้อมูลมาสรุปแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร. 2525 : 73)

$$P = \frac{\sum f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 74)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 74)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาดัชนีสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 124)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2537 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ค่าที (t-test) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 162)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
s_1^2, s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม
โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือทดสอบค่า
เอฟ (F-test) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 249)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณา F – distribution

MS_B แทน ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

3.3 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบนิวแมนคูลส์
(Newman Keuls Method)

$$q = \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

เมื่อ q แทน q – statistic ที่ได้จากตาราง

MS_W แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
p	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F- distribution)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ขั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำนวน 440 คน นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามตัวแปร 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน รายละเอียดแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนค่าร้อยละของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9
จำแนกโดยลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 440)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	31	7.00
30 ปีขึ้นไป	409	93.00
รวม	440	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	48.60
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	51.40
รวม	440	100.00
3. สถานภาพสมรส		
โสด	96	21.81
สมรส	324	73.64
หม้าย	20	4.55
รวม	440	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับชั้นยศ		
ชั้นประทวน	360	81.82
ชั้นสัญญาบัตร	80	18.18
รวม	440	100.00
5. สายงาน		
อำนวยการและธุรการ	44	10.00
ป้องกันและปราบปราม	191	43.41
สืบสวน	40	9.09
สอบสวน	61	13.86
จราจร	104	23.64
รวม	440	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 409 คน คิดเป็นร้อยละ 93.00 รองลงมาอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00

ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60

สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่สมรส จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 73.64 รองลงมาโสด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 21.81 หม้าย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55

ระดับชั้นยศ ส่วนใหญ่ชั้นประทวนจำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาชั้นสัญญาบัตรจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

สายงานส่วนใหญ่งานป้องกันและปราบปราม จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 43.41 รองลงมา จราจรจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 สอบสวนจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 13.86 สืบสวนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 อำนวยการและธุรการจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เพื่อหาระดับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามตัวแปร 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3 – 10

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ (N = 440)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ			
1. มีนโยบายให้หน่วยงานทุกระดับ จัดบริการกิจกรรมนันทนาการแก่ข้าราชการตำรวจทุกคน	2.44	1.22	น้อย
2. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการโครงการกิจกรรมนันทนาการอย่างจริงจัง	2.27	1.18	น้อย
3. มีการบริการให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือในการทำกิจกรรมนันทนาการอย่างเพียงพอและถูกต้อง	2.28	1.23	น้อย
4. มีโครงการกิจกรรมนันทนาการตามประเพณีและวัฒนธรรม	2.37	1.21	น้อย
5. มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ	2.03	1.22	น้อย
6. มีระบบการจัดการเพื่อการบริการแก่ข้าราชการตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม	2.19	1.21	น้อย
7. มีการประชาสัมพันธ์กำหนดการกิจกรรมนันทนาการให้ทราบล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ	2.21	1.17	น้อย
8. มีการติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรม	2.19	1.16	น้อย
9. มีเจ้าหน้าที่บริการเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้เพียงพอ	2.04	1.22	น้อย
รวม	2.22	1.05	น้อย

จากตาราง 3 พบว่า ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1- 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนั้นหนทางการจัดการกิจกรรมนั้นหนการมีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.05)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 มีนโยบายให้หน่วยงานทุกระดับ จัดบริการกิจกรรมนั้นหนการแก่ข้าราชการตำรวจทุกคน ($\bar{X} = 2.44$, S.D.=1.22) ข้อ 4 มีโครงการกิจกรรมนั้นหนการตามประเพณีและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.37$, S.D.= 1.21) ข้อ 3 มีการบริการให้ความรู้แนะนำช่วยเหลือในการทำกิจกรรมนั้นหนการอย่างเพียงพอและถูกต้อง($\bar{X} = 2.28$, S.D.= 1.23)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
กิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (N = 440)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทเกม กีฬา กลางแจ้ง	2.29	1.24	น้อย
2. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท เกม กีฬาในร่ม	2.14	1.15	น้อย
3. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท สังคม เช่น สโมสร หอประชุม	2.12	1.22	น้อย
4. การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยเน้นความ สวยงามและปลอดภัย	2.25	1.19	น้อย
5. จำนวนที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้ประกอบกิจกรรม	2.13	1.19	น้อย
6. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและตู้เก็บของสำหรับ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา	1.92	1.19	น้อย
7. ห้องสุขาและห้องอาบน้ำเพื่อให้บริการผู้เข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ	2.07	1.22	น้อย
8. การบริการตู้น้ำดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	2.11	1.21	น้อย
9. จัดอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการครบ และเพียงพอทุกประเภท	2.02	1.17	น้อย
10. อุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมมีมาตรฐานและ ปลอดภัย	2.10	1.22	น้อย
11. สโมสรตำรวจชั้นประทวนสำหรับพบปะสังสรรค์	1.93	1.24	น้อย
12. สโมสรตำรวจชั้นสัญญาบัตรสำหรับพบปะสังสรรค์	2.03	1.20	น้อย
รวม	2.09	1.05	น้อย

จากตาราง 4 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.09, S.D. = 1.05$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทเกม กีฬา กลางแจ้ง ($\bar{X} = 2.29, S.D. = 1.24$) ข้อ 4 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยเน้นความสวยงามและปลอดภัย ($\bar{X} = 2.25, S.D. = 1.19$) ข้อ 2 การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬาในร่ม ($\bar{X} = 2.14, S.D. = 1.15$)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
กิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (N = 440)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. บุคลากรให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	2.13	1.17	น้อย
2. มีบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	2.03	1.13	น้อย
3. บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	2.11	1.16	น้อย
4. บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางทักษะกิจกรรมนันทนาการ	2.11	1.15	น้อย
5. บุคลากรดูแลความปลอดภัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง	2.06	1.13	น้อย
6. มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำขณะประกอบกิจกรรม	1.96	1.17	น้อย
รวม	2.07	1.05	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07, S.D. = 1.05$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 บุคลากรให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.13, S.D. = 1.17$) ข้อ 3 บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.11, S.D. = 1.16$) ข้อ 4 บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางทักษะกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.11, S.D. = 1.15$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ (N = 440)

รายการกิจกรรม	สภาพกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ			
1. กีฬา	2.41	1.26	น้อย
2. เกมกลางแจ้ง	2.24	1.18	น้อย
3. เกมในร่ม	2.10	1.17	น้อย
4. ดนตรีและเพลง	2.14	1.17	น้อย
5. งานสังคม	2.18	1.13	น้อย
6. การสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ	2.21	1.22	น้อย
7. เต็นท์และกิจกรรมเข้าจังหวะ	1.83	1.04	น้อย
8. กิจกรรมพัฒนาจิต	2.02	1.16	น้อย
รวม	2.14	1.02	น้อย
รวมทุกด้าน	2.13	0.97	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 1.02)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 กีฬา ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 1.26) ข้อ 2 เกมกลางแจ้ง ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = 1.18) ข้อ 6 การสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ ($\bar{X} = 2.21$, S.D. = 1.22)

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้านของสภาพกิจกรรมนันทนาการตามความเป็นจริงที่ดำเนินการอยู่พบว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.97) ลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.05) ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 1.02) ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 1.05)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ด้านการจัดการกิจกรรม
นันทนาการ (N = 440)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรม นันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ			
1. มีนโยบายให้หน่วยงานทุกระดับ จัดบริการกิจกรรม นันทนาการแก่ข้าราชการตำรวจทุกคน	4.14	0.89	มาก
2. มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการโครงการ กิจกรรมนันทนาการอย่างจริงจัง	4.05	0.92	มาก
3. มีการบริการให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือในการทำ กิจกรรมนันทนาการอย่างเพียงพอและถูกต้อง	4.10	0.87	มาก
4. มีโครงการกิจกรรมนันทนาการตามประเพณีและ วัฒนธรรม	3.97	0.93	มาก
5. มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการกิจกรรม นันทนาการ	4.21	0.98	มาก
6. มีระบบการจัดการเพื่อการบริหารแก่ข้าราชการตำรวจ อย่างเป็นรูปธรรม	4.22	0.91	มาก
7. มีการประชาสัมพันธ์กำหนดกิจกรรมนันทนาการให้ ทราบล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.94	มาก
8. มีการติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรม	3.98	0.94	มาก
9. มีเจ้าหน้าที่บริการเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้เพียงพอ	4.16	0.94	มาก
รวม	4.10	0.76	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9
มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.76)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบอยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 6 มีระบบการจัดการเพื่อการบริหารแก่ข้าราชการตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.91) ข้อ 5 มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.98) ข้อ 9 มีเจ้าหน้าที่บริการเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องใช้เพียงพอ ($\bar{X}=4.16$, S.D. = 0.94)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 -9 ด้านสถานที่ อุปกรณ์
และสิ่งอำนวยความสะดวก (N = 440)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท เกม กีฬา กลางแจ้ง	4.11	0.93	มาก
2. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬาในร่ม	4.11	0.93	มาก
3. การจัดสถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทสังคม เช่น สโมสร หอประชุม	4.05	0.94	มาก
4. การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมโดยเน้นความสวยงามและปลอดภัย	4.13	0.91	มาก
5. จำนวนที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้ประกอบกิจกรรม	4.15	0.89	มาก
6. ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายและตู้เก็บของสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา	4.10	0.96	มาก
7. ห้องสุขาและห้องอาบน้ำเพื่อให้บริการผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	4.12	0.94	มาก
8. การบริการตู้น้ำดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	4.15	0.96	มาก
9. จัดอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการครบและเพียงพอทุกประเภท	4.13	0.95	มาก
10. อุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมมีมาตรฐานและปลอดภัย	4.12	1.01	มาก
11. สโมสรตำรวจชั้นประทวนสำหรับพบปะสังสรรค์	4.20	1.01	มาก
12. สโมสรตำรวจชั้นสัญญาบัตรสำหรับพบปะสังสรรค์	4.11	1.05	มาก
รวม	4.12	0.80	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.80)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 11 สโมสรตำรวจชั้นประทวนสำหรับพบปะสังสรรค์ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 1.01) ข้อ 8 การบริการตู้น้ำดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.96) ข้อ 5 จำนวนที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้ประกอบกิจกรรม ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.89)

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
(N = 440)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรม นันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. บุคลากรให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	4.05	0.90	มาก
2. มีบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	4.00	0.95	มาก
3. บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์	4.07	0.91	มาก
4. บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางทักษะกิจกรรมนันทนาการ	4.11	0.93	มาก
5. บุคลากรดูแลความปลอดภัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.07	0.92	มาก
6. มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำขณะประกอบกิจกรรม	4.13	0.96	มาก
รวม	4.07	0.84	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.84)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 6 มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำขณะประกอบกิจกรรม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.96) ข้อ 4 บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางทักษะกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.93) ข้อ 3 บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.91)

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ด้านประเภทกิจกรรม
นันทนาการ (N = 440)

รายการกิจกรรม	ความต้องการกิจกรรม นันทนาการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ			
1. กีฬา	4.32	0.82	มาก
2. เกมกลางแจ้ง	4.13	0.91	มาก
3. เกมในร่ม	4.18	0.87	มาก
4. ดนตรีและเพลง	4.17	0.87	มาก
5. งานสังคม	3.97	1.00	มาก
6. การสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ	4.25	0.88	มาก
7. เดินร่ำและกิจกรรมเข้าจังหวะ	3.73	1.17	มาก
8. กิจกรรมพัฒนาจิต	4.04	1.00	มาก
รวม	4.10	0.76	มาก
รวมทุกด้าน	4.10	0.69	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.76)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ข้อ 1 กีฬา ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.82) ข้อ 6 การสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.88) ข้อ 3 เกมในร่ม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.87)

เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกด้านของความต้องการกิจกรรมนันทนาการพบว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.69) ลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.80) ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.76)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 11 – 15

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 จำแนกตามตัวแปรอายุ (N = 440)

ความต้องการรายด้าน	อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
1. ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ	ต่ำกว่า 30 ปี	31	3.98	0.86	0.92	0.36
	30 ปีขึ้นไป	409	4.11	0.75		
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ต่ำกว่า 30 ปี	31	4.12	0.94	0.05	0.96
	30 ปีขึ้นไป	409	4.12	0.79		
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ต่ำกว่า 30 ปี	31	4.03	0.87	0.28	0.78
	30 ปีขึ้นไป	409	4.08	0.83		
4. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	ต่ำกว่า 30 ปี	31	3.95	0.80	1.16	0.25
	30 ปีขึ้นไป	409	4.11	0.76		
รวม	ต่ำกว่า 30 ปี	31	4.03	0.82	0.63	0.53
	30 ปีขึ้นไป	409	4.11	0.68		

จากตาราง 11 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ 30 ปีขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 จำแนกตาม
 ตัวแปรระดับการศึกษา (N = 440)

ความต้องการรายด้าน	ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
1. ด้านการจัดการกิจกรรม นันทนาการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	4.09	0.74	0.27	0.79
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	4.11	0.78		
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	4.08	0.79	1.05	0.29
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	4.16	0.80		
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	4.05	0.80	0.44	0.66
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	4.09	0.87		
4. ด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	4.07	0.72	0.76	0.45
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	4.13	0.79		
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	214	4.08	0.65	0.78	0.43
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	226	4.13	0.72		

จากตาราง 12 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มี
 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 จำแนกตาม
ตัวแปรสถานภาพสมรส

ความต้องการรายด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดการกิจกรรม นันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.59	0.29	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	437	254.35	0.58		
	รวม	439	254.93			
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.13	0.88
	ภายในกลุ่ม	437	279.26	0.64		
	รวม	439	279.43			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	437	306.04	0.70		
	รวม	439	306.56			
4. ด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.88	1.44	2.50	0.08
	ภายในกลุ่ม	437	250.95	0.57		
	รวม	439	253.83			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.58	0.29	0.62	0.54
	ภายในกลุ่ม	437	206.29	0.47		
	รวม	439	206.87			

จากตาราง 13 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำแนกตามตัวแปร
ระดับชั้นยศ (N = 440)

ความต้องการรายด้าน	ระดับชั้นยศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	P
1. ด้านการจัดการกิจกรรม นันทนาการ	ชั้นประทวน	360	4.06	0.77	1.96*	0.05
	ชั้นสัญญาบัตร	80	4.23	0.73		
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ชั้นประทวน	360	4.09	0.80	1.59	0.11
	ชั้นสัญญาบัตร	80	4.23	0.78		
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชั้นประทวน	360	4.04	0.85	1.65	0.10
	ชั้นสัญญาบัตร	80	4.19	0.79		
4. ด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ชั้นประทวน	360	4.07	0.77	1.51	0.13
	ชั้นสัญญาบัตร	80	4.20	0.74		
รวม	ชั้นประทวน	360	4.07	0.69	1.92	0.05
	ชั้นสัญญาบัตร	80	4.21	0.66		

จากตาราง 14 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
ที่มีระดับชั้นยศต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้าน
การจัดการกิจกรรมนันทนาการ นอกนั้นทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำแนกตาม
ตัวแปรสายงาน

ความต้องการรายด้าน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดการกิจกรรม นันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.56	0.64	1.10	0.35
	ภายในกลุ่ม	435	252.38	0.58		
	รวม	439	254.93			
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	7.25	1.81	2.90	0.02
	ภายในกลุ่ม	435	272.18	0.63		
	รวม	439	279.43			
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.24	1.06	1.52	0.19
	ภายในกลุ่ม	435	302.32	0.69		
	รวม	439	306.56			
4. ด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.25	1.31	2.30	0.06
	ภายในกลุ่ม	435	248.57	0.57		
	รวม	439	253.83			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	4.36	1.09	2.34	0.05
	ภายในกลุ่ม	435	202.52	0.47		
	รวม	439	206.87			

จากตาราง 15 แสดงว่าข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มี
สายงานต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมุติฐาน ข้อที่ 5

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
5. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีสายงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) พบว่าควรใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 377 คน แต่เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะหรือเป็นตัวแทนของประชากรที่แท้จริง การรวบรวมข้อมูลจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 โดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูล การตอบแบบสอบถาม สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายข้อและรายด้าน
3. วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ และสายงานโดยใช้การวิเคราะห์ค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือทดสอบ ค่าเอฟ (F-test) และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะต้องตรวจสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method)
4. นำข้อมูลในข้อ 1 – 3 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 93.00 รองลงมาอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาจบต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่สมรส จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 73.64 รองลงมาโสด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 21.81 หม้าย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55

ระดับชั้นยศ ส่วนใหญ่ชั้นประทวนจำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาชั้นสัญญาบัตรจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 สายงานส่วนใหญ่อยู่งานป้องกันและปราบปราม จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 43.41 รองลงมา จราจรจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 23.64 สอบสวนจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 13.86 สืบสวนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 อำนาจการและธุรการจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

2. สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 สรุปผลได้ดังนี้

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$) ส่วนความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ สายงาน สรุปผลได้ดังนี้

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1- 9 ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีระดับชั้นยศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ

ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ที่มีสายงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 4 ด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.13$) ทั้งนี้เป็นเพราะภารกิจ หน้าที่ของข้าราชการตำรวจผูกพันต่อสังคมหลายประการ อาทิเช่น การรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การปราบปรามยาเสพติด การสอบสวนอำนวยความสะดวก การจราจรและบริการสังคม การพัฒนาการบริหาร การพัฒนาสถานีตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2542 : 1 – 7) ประกอบกับอาชีพของข้าราชการตำรวจมีความแตกต่างไปจากงานในอาชีพอื่น เป็นงานบังคับใช้กฎหมาย เป็นงานที่ต้องปฏิบัติภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้ง เป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตราย และมีความจำเป็นในการที่จะต้องแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าในเวลาอันสั้น อันเกี่ยวกับเรื่องเป็นเรื่องตาย ไม่มีเวลาเพียงพอในการค้นหาข้อมูล หรือปรึกษาจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย เหมือนอย่างเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานอื่น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตัดสินใจในชั่วพริบตาเดียวว่าจะใช้อาวุธในการเข้าจับกุมหรือใช้วิธีอื่น ในการยับยั้งผู้กระทำผิดที่กำลังก่อสถานการณ์เป็นอันตรายต่อชีวิตของตำรวจและผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งต้องตัดสินใจเกี่ยวกับความผิด และขอบเขตความผิดของผู้ต้องหาที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ ตำรวจจะต้องใช้วิจารณญาณอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพงานของตำรวจเป็นงานที่มีการใช้ดุลยพินิจในระดับผู้ปฏิบัติค่อนข้างมากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม นอกจากนี้ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2530 : 3) กล่าวว่างานของตำรวจนั้นจะต้องให้บริการ ประชาชนทั้งงานที่เกี่ยวกับอาชญากรรมและไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม ตลอดจนการติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนตลอดเวลา 24 ชั่วโมงต่อวัน และ 7 วันต่อสัปดาห์ โดยไม่มีวันหยุด แต่จะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน เพื่อให้บริการแก่ประชาชน เมื่อหมดภารกิจประจำ ข้าราชการตำรวจก็จะประกอบภารกิจส่วนตัว พักผ่อน หรือผ่อนคลายความเครียดด้วยกิจกรรม ต่าง ๆ

และเมื่อพิจารณาถึงสถานที่ตั้งของกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ซึ่งแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบออกเป็นสถานีตำรวจนครบาล จำนวน 88 สถานี และมีสถานที่ตั้ง ทุกเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร โอกาสที่ข้าราชการตำรวจจะไปเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีน้อยหรือ ไม่มีเลย จึงทำให้ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับน้อย สำหรับด้านอื่น ๆ เช่น ด้านสถานที่ สถานี อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมนันทนาการของตำรวจในเขตกรุงเทพมหานครที่มีกิจกรรมหลากหลาย มีเพียงที่เดียวคือ สโมสรตำรวจ เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างประกอบด้วยห้องอาหาร ร้านค้าสวัสดิการ ห้องออกกำลังกาย ห้องสมุด สระว่ายน้ำ ห้องอบเชาวิ้นา ส่วนชั้นบน จะมีห้องประชุม ห้องอาหาร ห้องกาแฟ ตั้งอยู่บริเวณโรงเรียนตำรวจนครบาล นอกนั้นจะเป็นสนามกีฬาตำรวจตั้งอยู่ถนนวิภาวดี สถานีพักพิ้นและตากอากาศบางละมุง ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการตำรวจได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้เกิดการพักผ่อนและคลายความเครียดจากหน้าที่การงาน เมื่อมีข้อจำกัดในสถานที่ จึงทำให้ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับภัทริยา อินทร์สุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

2. ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะอาชีพของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ส่วนใหญ่เป็นไปด้วยความเครียด การที่จะผ่อนคลายความเครียดด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ทางกองบังคับการตำรวจนครบาล มีให้บริการ ก็พบว่ามีความพึงพอใจทั้งด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับน้อย ข้าราชการตำรวจสังกัด กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ตระหนักในคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการในอันที่จะช่วยลดความเครียด ทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือลดน้อยลง กลับเป็นคนใหม่ที่มึพลัง มีความสดชื่นเต็มไปด้วยพลังพร้อมจะทำงานต่อไปจึงมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านอื่น ๆ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเฉพาะ ข้อ 8 มีระบบการจัดการเพื่อการบริการแก่ข้าราชการตำรวจอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เป็นเพราะกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการด้านนันทนาการให้กับข้าราชการตำรวจเพียงหน่วยเดียว คือ แผนกสวัสดิการ เมื่อพิจารณาสวัสดิการด้านนันทนาการกับจำนวนของข้าราชการตำรวจที่มีจำนวนมากนั้น นับว่ายังไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 พบว่ามีจำนวน 16,351 นาย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2547 : ออนไลน์) สอดคล้องกับเอกพล บงกชมาศ (2544 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์จากสวัสดิการของข้าราชการตำรวจกองกำกับการฝ่ายอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่พบว่าควรสนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมภายในหน่วยงาน ยกย่องคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับงาน สวัสดิการ ใช้มาตรการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบเพื่อให้ข้าราชการตำรวจรับรู้และใช้ประโยชน์จากสวัสดิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าระบบการจัดการกิจกรรมนันทนาการดีจะทำให้ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้

2.2 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากสภาพกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย เป็นการแสดงให้เห็นว่า สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีให้ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ได้เข้าไปร่วมกิจกรรมนันทนาการน้อย ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 เห็นประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการและต้องการใช้เวลาว่างจากภารกิจการงานเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จึงมีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นผู้ที่จะอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 มีความต้องการในระดับมากเช่นกัน สอดคล้องกับรัตนภรณ์ ทันทกาญจน์พันธุ์ (2530 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องความต้องการการบริการการออกกำลังกายของข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอดในปี พ.ศ. 2530 พบว่าข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอดมีความต้องการบริการด้านการออกกำลังกายเกี่ยวกับ

สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกบริการ การจัดบุคลากรผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านมาให้คำแนะนำในการออกกำลังกาย สอดคล้องกับปัทมา รอดทั้ง (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ความต้องการรับบริการในการเล่นกีฬาออกกำลังกายของประชาชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากร ผู้ให้บริการอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน และสอดคล้องกับทัศนีย์ รัตนอรุณ (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการนันทนาการของบุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ มีความต้องการในด้านบุคลากร ผู้ให้บริการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเฉพาะมีความต้องการด้านกีฬา อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะข้าราชการตำรวจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือเพศชาย กิจกรรมนันทนาการที่ต้องการจึงเป็นเรื่องของกีฬาเป็นอันดับแรก ซึ่งกิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ออกกำลังกายทางด้านสรีรวิทยา นับได้ว่ามีประโยชน์ต่อร่างกาย สอดคล้องกับอวย เกตุสิงห์ (2528 : 190) ที่กล่าวว่าการเล่นกีฬาจะช่วยไล่ลดภาวะความตึงเครียดทางสมองและจิตใจ และสอดคล้องกับชลิตรา รัตนะ (2538 : 73 - 75) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าบุคลากรมีความต้องการกิจกรรมประเภทกีฬา มากที่สุด

3. เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 จำแนกตามตัวแปรอายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพสมรส ระดับชั้นยศ สายงาน สรุปผลดังนี้

3.1 ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สายงาน ของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 ที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สายงาน ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะการทำงานของตำรวจค่อนข้างเครียด ต้องเผชิญกับการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตและชื่อเสียงซึ่งอาจต้องสูญเสียไปเมื่อไรก็ได้ ทุกคนไม่มีโอกาสทราบล่วงหน้าสภาพการณ์ที่ต้องเผชิญอันตรายนี้ ทำให้ตำรวจเกิดความเครียดทางอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีงานบริการต่าง ๆ ซึ่งแทรกเข้ามาในการกิจประจำวันจนไม่มีเวลาเป็นของตนเอง ทำให้ตำรวจต้องรับภาระที่หนักเกินกว่าปกติ เมื่อเกิดความเครียด

กระบวนการทางนันทนาการจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับประโยชน์ ดังที่ กำโศก เผือกสุวรรณ (2538 : 8-9) กล่าวไว้ว่า นันทนาการเป็นเครื่องมือของศาสตร์แห่งวิชาการนันทนาการที่ทำให้ผู้ใช้ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งส่วนตนและสังคม มุ่งเน้นพัฒนา อารมณ์สุขเป็นพิเศษ อันเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นกิจกรรมการบริการที่ ผู้รับบริการพร้อมจะรับอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับไวซ์คอปฟ์ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์ 2527 80-81 ; อ้างอิงจาก Weiskopf. 1957 : 16-17) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูให้จิตใจให้กลับสู่ สภาพเดิมได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นแล้วปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจ หรือความวิตกกังวลก็จะถูกลืมไปได้ เมื่อบุคคลเหล่านั้นได้เข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อมก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล 1-9 ที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สายงาน ต่างกัน จึงมีความต้องการ กิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535 : 18 ; อ้างอิงจากทิลแมน.1984) ที่วิจัยพบว่าคนในชุมชนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการช่วงเวลาที่ว่าง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด สอดคล้องกับรัตนภรณ์ ทันทกาญจนพันธ์ (2530 : 151) ที่วิจัยเรื่องความต้องการการบริการการออกกำลังกายของข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอดในปี พ.ศ. 2530 ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการด้านการออกกำลังกาย พบว่าข้าราชการตำรวจกองปราบปรามสามยอด มีความต้องการบริการการออกกำลังกาย และสอดคล้องกับชลิตร์ รัตน์ะ (2538 : 73 – 75) ที่ทำวิจัยเรื่องความต้องการ กิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรม นันทนาการไม่แตกต่างกัน

3.2 สำหรับตัวแปรระดับชั้นยศ ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล 1-9 ระดับชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการใน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ระดับชั้นประทวนมีความเครียดมากกว่าข้าราชการ ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ดังงานวิจัยของสุรศักดิ์ ศานนุจารย์ (2536 : 112 - 125) ศึกษาเรื่อง ความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรของสถานีตำรวจนครบาลใน กรุงเทพมหานคร พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรชั้นต่ำกว่าสัญญาบัตรมีความเครียดสูงกว่า ตำรวจชั้นสัญญาบัตรในด้านรายได้ ที่พักอาศัย ครอบครัว สิ่งแวดล้อมขณะปฏิบัติงานและ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และสอดคล้องกับ ชันยวีร์ วงศ์รัตน์(2543 : บทคัดย่อ) ศึกษา

เรื่อง ความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวน : ศึกษาเฉพาะกรณีของเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำกองกำกับการสืบสวนสอบสวนตำรวจนครบาล 1-9 พบว่าความแตกต่าง ในเรื่อง ทัศนคติ ปริมาณงาน ก่อให้เกิดความแตกต่างของความเครียดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ในด้าน คุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ณัฐวุฒิ สันนันทง (2542 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน-พลตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจ นครบาลบางนา พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และข้าราชการตำรวจ ชั้นประทวน - พลตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยว่า ควรส่งเสริมให้ ข้าราชการตำรวจได้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาในด้านสวัสดิการของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็พบว่าตำรวจชั้นสัญญาบัตรจะมีสถานที่ในการประกอบกิจกรรม นันทนาการอย่างชัดเจน อาทิเช่น สโมสรตำรวจชั้นสัญญาบัตร จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็น เหตุผลที่ทำให้ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ระดับชั้นประทวนและ ชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ซึ่งผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ควรให้ความสำคัญในเรื่องของกิจกรรม นันทนาการและควรจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1-9 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการผ่อนคลายความเครียด และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
2. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ควรถือเป็นนโยบายเร่งด่วนในการที่จะให้มี หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับข้าราชการตำรวจอย่างชัดเจน
3. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ควรจัดทำโครงการสนับสนุนด้านกิจกรรม นันทนาการให้กับข้าราชการตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 ตามภูมิทัศน์ของ สถานที่ทำงาน อาทิเช่น การแข่งขันกีฬาภายใน การจัดมุมนันทนาการ หรือห้องนันทนาการ การจัดนำเที่ยว การพบปะสังสรรค์ การจัดให้มีการปฏิบัติธรรม เป็นต้น
4. กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9 ควรสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจเพิ่ม คุณวุฒิด้านนันทนาการ ด้วยการให้เข้ารับการอบรมหรือเรียนต่อตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อ จะได้เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับหน่วยงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจในสังกัดอื่น ๆ
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่ม
3. ควรศึกษาวิจัยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ ระดับ
สารวัตร รองผู้กำกับการ รองผู้บังคับการ ผู้บังคับการ รองผู้บัญชาการ และผู้บัญชาการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2546). *การรายงานผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี(มกราคม – เมษายน 2546)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. อัดสำเนา
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2546). *รายงานประจำปี 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองส่งเสริมสุขภาพและพลศึกษา กรมพลศึกษา. (2526). *การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของประชาชนกรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสัมมนาระดับชาติเรื่องบทบาทของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายสำหรับทุกคน ระหว่างวันที่ 21 – 24 พฤศจิกายน 2546 (องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติยูเนสโกให้การอุดหนุน). อัดสำเนา.
- กำโชค เปือกสุวรณ์. (2538). *ผู้นำสันตนาการ*. กรุงเทพฯ : เกษมศรีการพิมพ์.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2527, มกราคม). “นันทนาการกับความต้องการของมนุษย์”. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการ*. 10 (2) : 80 – 81.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- . (2532). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2530). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชลิตร์ รัตน์ะ. (2538). *ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2527). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวุฒิ สนั่นทุ่ง. (2542). *คุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนพลตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลบางนา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนสังคม) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ รัตนอรุณ. (2547). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการนันทนาการของบุคลากรสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. ปรินทิพนิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ธัญวีร์ วงศ์รัตน์. (2543). **ความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวน ศึกษาเฉพาะกรณีของเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำกองกำกับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจนครบาล 1 – 9**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรศักดิ์ ดีรักษา. (2546). **ความต้องการการบริการการออกกำลังกายของสมาชิก ศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2532). **“กิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย”**. การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาธิตการพิมพ์.
- ปาหนัน ศิริสัมพันธ์. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาลังคม) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมา รอดทั้ง. (2540). **การใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชนในเขตภาคเหนือตอนกลาง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประคอง กรรณสูตร. (2525). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ ดร.สง่า.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ และคนอื่น ๆ. (2523). **การใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการของประชากรกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาส แสงวิรุณ. (2547). **สภาพและความต้องการการออกกำลังกายของกำลังพลในสำนักงานสนับสนุนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ปีพ.ศ. 2547**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ เกษรมาลา. (2521). **ตำรวจและสังคม**. กรุงเทพฯ : สุตรไพศาลการพิมพ์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2530). **การบริหารงานตำรวจ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**.
 กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). **นันทนาการและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 โอเดียนสโตร์.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2532). **โครงการพลศึกษา สุขศึกษาและนันทนาการในโรงเรียน**.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทริยา อินทร์สุวรรณ. (2547). **สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
 บุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม**. ปรินุณยานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการ
 นันทนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร.
- รัตนภรณ์ ทันทกาญจน์พันธ์. (2530). **ความต้องการการบริการออกกำลังกายของ
 ข้าราชการตำรวจกองปราบสามยอด**. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา)
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิพา เฉลิมการนนท์. (2537). **ความต้องการร่วมกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุ
 โรงพยาบาลรามาริบดี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มานะ หมอยาดี. (2542). **การใช้เวลาว่างเพื่อการออกกำลังกายของนักเรียนนายเรือ
 อากาศ**. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2537). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี,ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. (2544). **การเลือกใช้สถิติเพื่อการ
 วิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). **นันทนาการชุมชนและโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- (2544). **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ :
 ท่ามาดี จำกัด.

- สายนธ์ สุขยิ่ง. (2543). **ความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมกายออกกำลังกายของครู และเจ้าหน้าที่โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทรเฒ. (2529). **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรศักดิ์ ตานุจารย์. (2536). **ความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรของ สถานีตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2542). **สถานภาพกำลังพลข้าราชการตำรวจในสังกัด บช.น.** กรุงเทพฯ : กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. กองบัญชาการตำรวจนครบาล. (<http://web.welfare.police.go.th>) 25 กันยายน 2547.
- สังวร เพื่องสวัสดิ์. (2541). **ความต้องการการออกกำลังกายของบุคลากร กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สันติ สุขเย็น. (2546). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดวนกร อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร
- อวย เกตุสิงห์. (2528). **ร่างกายกับการออกกำลังกาย.** กรุงเทพฯ : เทพนิมิตรการพิมพ์.
- เอกพล บงกชมาศ. (2544). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์จากสวัสดิการของข้าราชการกองกำกับการฝ่ายอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาแรงงานและสวัสดิการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). **นันทนาการกับสังคม.** เอกสารประกอบคำสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Burk, Edmund J. (1980). **Exercise Science and Fitness.** New York : Movement Publications.
- Butler, George D. (1959). **Introduction to Community Recreation.** New York : McGraw Hill Book.

Byrd, O.E. (1963). A Survey of Beliefs and Practices on the Relief of Tension by Moderate Exercise. *The Journal of School Health*. 33 : 426-427.

✓ Cristoper, Elizabeth Ann. (1977, April). "A Survey of the lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee." *Dissertation Abstracts International*. 37(10) : 6341 – A.

Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. New York : Harper and Row.

Holbrook, James Edward. (1992, February). "Current Problem and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education, Reaction and Athletics at Colleges and Universities". *Dissertation Abstracts International*. 37 : 2735 – A.

Krejcie, Robert V. and Morgan, Darly W. (1970). "Determining Sample Size for Research activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 608.

Muller, Susan Marie. (1993 December). The Effects of Exercise – Indeed Changes on Self – Esteem, "*Dissertation Abstracts International*. 14(1) : 1688.

Ogura, O. & Yamaguchi Y. (1988). "A Longitudinal Study of Dropout from a Fitness Club : A Case study a Management Perspective," *Abstracts New Horizons of Human Movement*. 129.

Yamaguchi, Y. & Okada K.(1988) "A Study of Adherence to a Fitness Club : A User's Perspective," *Abstracts New Horizons of Human Movement*. 128.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ
สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 – 9

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของข้าราชการตำรวจ
มีจำนวน 5 ข้อ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ข้าราชการตำรวจ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
 - ด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ มีจำนวน 9 ข้อ
 - ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
มีจำนวน 12 ข้อ
 - ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีจำนวน 6 ข้อ
 - ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ มีจำนวน 8 ข้อ

นางสาวปาริย์ บุตรสินธุ์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. อายุ

- ☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี
- ☐ 2. 30 ปี ขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ 2. ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

3. สถานภาพสมรส

- ☐ 1. โสด
- ☐ 2. สมรส
- ☐ 3. ม่าย

4. ระดับชั้นยศ

- ☐ 1. ชั้นประทวน
- ☐ 2. ชั้นสัญญาบัตร

5. สายงาน

- ☐ 1. อำนวยการและธุรการ
- ☐ 2. ป้องกันและปราบปราม
- ☐ 3. สืบสวน
- ☐ 4. สอบสวน
- ☐ 5. จราจร

ตอนที่ 2

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9

คำชี้แจง คำถามในส่วนนี้จะถาม 2 ลักษณะ คือ

1. สภาพ หมายถึง ภาวะปัจจุบันที่เป็นจริงอยู่ทุกวันในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ
2. ความต้องการ หมายถึง ความอยากให้มีเกิดขึ้นในด้านต่างๆ คือ ด้านการจัดการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

การตอบแบบสอบถาม

ให้พิจารณาสภาพที่เป็นจริงแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่วงว่างส่วนแรก และทำเครื่องหมาย ✓ ตามาความต้องการลงในช่องถัดไป

สภาพที่เป็นจริง	ความต้องการ
ช่องหมายเลข 5 สภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมากที่สุด	ช่องหมายเลข 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
ช่องหมายเลข 4 สภาพที่เป็นจริง เหมาะสมมาก	ช่องหมายเลข 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
ช่องหมายเลข 3 สภาพที่เป็นจริง เหมาะสมปานกลาง	ช่องหมายเลข 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
ช่องหมายเลข 2 สภาพที่เป็นจริง เหมาะสมน้อย	ช่องหมายเลข 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
ช่องหมายเลข 1 สภาพที่เป็นจริง เหมาะสมน้อยที่สุด	ช่องหมายเลข 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

1. สภาพและความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการโดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านการจัดการกิจกรรมนันทนาการ

[illegible]

3. สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

รายการ	สภาพที่เป็นจริง					ความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ										
3.1 บุคลากรให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ										
3.2 มีบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ										
3.3 บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์										
3.4 บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางทักษะกิจกรรมนันทนาการ										
3.5 บุคลากรดูแลความปลอดภัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง										
3.6 มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำขณะประกอบกิจกรรม										

4. สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

รายการ	สภาพที่เป็นจริง					ความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ										
4.1 กีฬา										
4.2 เกมกลางแจ้ง										
4.3 เกมในร่ม										
4.4 ดนตรีและเพลง										
4.5 งานสังคม										
4.6 การสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ										
4.7 เต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ										
4.8 กิจกรรมพัฒนาจิต										

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นางสาวปาริย์ บุตรกินรี
วันเดือนปีเกิด	14 กุมภาพันธ์ 2507
สถานที่เกิด	43 ถนนตันท์วีระ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	39 หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสамพราน จังหวัดนครปฐม 73110
สถานที่ทำงาน	สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักพัฒนาการกีฬา 5

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5) โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
พ.ศ. 2530	ครุศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) วิทยาลัยครูนครปฐม
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการนันทนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ